

Palvelukokonaisuuden nimi: Alaselkäkipupotilaat

Päätavoitelause: Alaselkäkipupotilailla on hyvä elämänlaatu sekä toimintakykyä ylläpitävät ja selkäongelmia ennaltaehkäisevät elämäntavat, hoitoa ohjataan vaikuttavuusperusteisesti ja resursseja käytetään kustannusvaikuttavasti.

Asiakassegmentit:

1. Akuutti epäspesifi alaselkäkipu	2. Paheneva tai spesifi alaselkäkipu	3. Krooninen tai toistuva alaselkäkipu
- Kivun kesto 0–12 viikkoa - Soveltuvat fysioterapeutin suoravastaanotolle - Eivät tarvitse konetutkimuksia - Fysioterapeutti voi määrätä lyhyen sairasloman (alle 5 pv) - Resurssitarve kevyt ja seuranta-aika lyhyt	- Paheneva selkäkipu tai epäily spesifistä selkäsairaudesta - Ohjataan lääkärin vastaanotolle - Saattavat tarvita konetutkimuksia lääkärin harkinnan mukaisesti - Kipu ei ole vielä krooninen - Resurssitarve kohtalainen - Tarvitsevat alaselkäspesifin hoitosuunnitelman ja laajemman kokonaisvaltaisen hoitosuunnitelman tarve on arvioitava	- Kipu on toistuvaa tai kroonista - Kivun kesto yli 12 viikkoa - Terveystilanne voi olla monimutkainen - Resurssitarve on korkea - Tarvitsevat lääkärin harkinnan mukaisesti laajemman kokonaisvaltaisen hoitosuunnitelman

1. **Akuutti epäspesifi alaselkäkipu**

Välitavoite	Mittari
Asiakas on saanut ymmärrettävää informaatiota selkäkivun luonteesta haitallista viestintää välttäten	- Vastaanotolla käyneet potilaat ovat saaneet alaselkäkipuoppaan ja sen sisältö on käyty pääpiirteittäin läpi vastaanottokäynnin yhteydessä - Asiakaspalauteväittäjä: Saamani tieto hoidosta/palvelusta oli ymmärrettävää
Asiakas palaa normaaliin arkeen mahdollisimman nopeasti	- EQ-5D-5L – dimensio tavanomaiset toiminnot ja kipu - Sairaslomapäivien lukumäärä
Alaselkäkipu on lievittynyt viikon kohdalla ensikontaktista siten, ettei se rajoita merkittävästi elämänlaatua.	- VAS/NRS - ODI
Segmentin 1 asiakkaat ohjautuvat tilanteeseen soveltuvan ja riittävän hoidon piiriin.	- Asiakaspalauteväittäjä: Koin saamani hoidon/palvelun hyödylliseksi - Potilaat ohjautuvat fysioterapeutin suoravastaanotolle niissä toimipisteissä, joissa palvelu on saatavilla
Segmentin 1 asiakkaille ei tehdä konetutkimuksia	% osuus potilaista, joille on tehty konetutkimuksia
Vakavan tai spesifin sairauden syyt on arvioitu	Hoidon tarpeen arviointilomake on täytetty

2. **Paheneva tai spesifi alaselkäkipu**

Välitavoite	Mittari
Asiakas on saanut ymmärrettävää informaatiota selkäkivun luonteesta haitallista viestintää välttäten	- Potilas on saanut alaselkäkipuoppaan ja sen sisältö on käyty pääpiirteittäin läpi vastaanottokäynnin yhteydessä - Asiakaspalauteväittäjä: Saamani tieto hoidosta/palvelusta oli ymmärrettävää
Asiakas tuottaa itsearviointitietoa, jota ammattilaiset hyödyntävät	% osuus potilaista, jotka täyttäneet itsearviointikyselyt - Ammattilainen tarkistanut tiedot sähköisestä järjestelmästä
Yksilölliset riski- ja ylläpitävät tekijät on tunnistettu ja elämäntavat tukevat niiden ehkäisyä	- Esitietolomake – riskitekijät sisältäen start back kyselyn * %osuus kroonistumisriskissä olevista, jotka ohjautuvat kuntoutukseen (esim.FT)
Asiakas on saanut ohjausta ja on sitoutunut omatoimiseen hoitoon ja kuntoutumiseen	% osuus potilaista, jotka käyneet fysioterapeutin vastaanotolla - PROM-kysymys omahoitoon sitoutumisesta
Arjen toimintakyky säilyy selkäkivusta huolimatta	- EQ-5D-5L – dimensiot tavanomaiset toiminnot ja kipu - ODI - Sairaslomapäivien lukumäärä - Esitietolomake - Työkyky/työtilanne *
Selkeästi määritetty hoitopolku vähentää konetutkimuksia ja erikoissairaanhoidon käyntejä ja toimenpiteitä.	% osuus potilaista, joille on tehty alaselkäspesifi hoitosuunnitelma - Laajemman, kokonaisvaltaisen hoitosuunnitelman tarve on arvioitu % osuus potilaista, joille tehty konetutkimuksia suhteutettuna diagnoosiin % osuus potilaista, jotka lähetetty erikoissairaanhoidoon
Potilaalle on määritetty yksilöllinen hoitopolku ja spesifit selkäsairaudet on poissuljettu tai hoitoon ohjaus on suoritettu.	% osuus potilaista, joille on tehty alaselkäspesifi hoitosuunnitelma - Laajemman, kokonaisvaltaisen hoitosuunnitelman tarve on arvioitu - Rekisterityökalu, jonka avulla voisi tutkia mihin konetutkimukset ovat johtaneet **

3. **Krooninen tai toistuva alaselkäkipu**

Välitavoite	Mittari
Asiakas on ymmärtänyt, että työ- ja toimintakykyä voi ylläpitää kivusta huolimatta	- PROM-kysymys työ- ja toimintakyvyn ylläpitoon liittyen - Potilas on saanut alaselkäkipuoppaan ja sen sisältö on käyty pääpiirteittäin läpi vastaanottokäynnin yhteydessä - VAS/NRS (apuna PROM kysymyksen vastausten tulkinnessa)
Asiakas toteuttaa aktiivisesti lääkkeettömiä kivunhallintakeinoja ja pitää yllä arjen aktiivisuutta & työkykyä	- ODI - Esitietolomake – lääkkeettömät kivunhallintakeinot * - PROM-kysymys aktiivisuuteen liittyen
Hoidossa huomioidaan biopsykosiaaliset tekijät asiakkaan osallisuutta vahvistaen	- Asiakaspalauteväittäjä: Hoitoani/Asiaani koskevat päätökset tehtiin yhteistyössä kanssani - PEI
Arjen työ- ja toimintakyky säilyy hyvänä	- EQ-5D-5L - Esitietolomake – työkyky/työtilanne * - ODI - Sairaslomapäivien määrä
Työkyky on arvioitu työote-toimintamallin mukaisesti ja arvioon perustuen on tehty selkeä hoitosuunnitelma hoitavan tahon toimesta	% osuus potilaista, joilla yli 30 sairaslomapäivää vuoden aikana, jotka ohjattu työterveyshuoltoon työkykyarvioon (sähköisellä läheteellä) % osuus potilaista, joille tehty alaselkäspesifi hoitosuunnitelma - Laajemman kokonaisvaltaisen hoitosuunnitelman tarve on arvioitu
Konetutkimukset ovat tarkoituksenmukaisia	- Konetutkimusten määrä suhteutettuna diagnoosiin - Rekisterityökalu, jonka avulla voisi tutkia mihin konetutkimukset ovat johtaneet **
Kirurgiset toimenpiteet tehdään perustellusti ja oikea-aikaisesti	- Selkärekisterin tiedot - Viiveet hoidossa (ensikäynti PTH – Lähete ESH – ensikäynti ESH – leikkauspäätös – toimenpide)

*) Esitietolomake sisältönä mm. BMI, tupakointi, kipulääkkeiden käyttö ja lääkkeettömät kivunhallintakeinot, työtilanne, Start Back-kysely

**) tutkimuksen kautta edistettävä

Asiakasryhmä: TULES-vaivat
Palvelukokonaisuuden nimi: Alaselkäkipupotilaat
Ohjauskeinot: Järjestäjän toteuttamat ohjauskeinot, joilla pyritään edistämään välitavoitteiden toteutumista

	Välitavoite	Informaatio-ohjaus	Vastuu	Normiohjaus	Vastuu	Vuorovaikutusohjaus	Vastuu	Resurssiohjaus	Vastuu
Segmentti 1 - akuutti epäspesifi selkäkipu	- Asiakas on saanut ymmärrettävää informaatiota selkä kivun luonteesta haitallista viestintää välttäten - Asiakas palaa normaaliin arkeen mahdollisimman nopeasti - Alaselkäkipu on lievittynyt viikon kohdalla ensikontaktista siten, ettei se rajoita merkittävästi elämänlaatua. - Segmentin 1 asiakkaat ohjautuvat tilanteeseen soveltuvan ja riittävän hoidon piiriin. - Segmentin 1 asiakkaille ei tehdä konetutkimuksia - Vakavan tai spesifin sairauden syyt on arvioitu	- Alaselkäopas tuodaan asiakkaille saataville sähköisessä muodossa - Alaselkäkipupotilaan hoidon vaikuttavuuden tableau-raportti		Alaselkäkipupotilaiden kirjaamiskäytännöille luodaan yhteiset periaatteet, joista annetaan hallinnollinen ohje		- Rankapotilaan hoitoketju tapaaminen järjestetään kerran vuodessa - Alaselkäkipupotilaiden hoitoprosessille nimetään omistaja, joka on vastuussa hoitoketjun ohjauksesta ja seurannasta - Yleislääketieteen meetingit* - Vuosittainen koulutuspäivä**		- Segmentin 1 potilaat pääsevät fysioterapeutin suoravastaanotolle koko hyvinvointialueella (nykytilanteen selvitys, juurisyyt, käytäntöjen luominen) - Otetaan käyttöön PROM-tiedonkeruu alaselkäkipupotilailta	
Segmentti 2 - Paheneva tai spesifi selkäkipu	- Asiakas on saanut ymmärrettävää informaatiota selkä kivun luonteesta haitallista viestintää välttäten - Asiakas tuottaa itsearviointitietoa, jota ammattilaiset hyödyntävät. - Yksilölliset riski- ja ylläpitävät tekijät on tunnistettu ja elämäntavat tukevat niiden ehkäisyä. - Asiakas on saanut ohjausta ja on sitoutunut omatoimiseen hoitoon ja kuntoutumiseen. - Arjen toimintakyky säilyy selkä kivusta huolimatta - Selkeästi määritetty hoitopolku vähentää konetutkimuksia ja erikoissairaanhoidon käyntejä ja toimenpiteitä. - Potilaalle on määritetty yksilöllinen hoitopolku ja spesifit selkäsairaudet on poissuljettu tai hoitoon ohjaus on suoritettu.	- Alaselkäopas tuodaan asiakkaille saataville sähköisessä muodossa - Alaselkäkipupotilaan hoidon vaikuttavuuden tableau-raportti		Alaselkäkipupotilaiden kirjaamiskäytännöille luodaan yhteiset periaatteet, joista annetaan hallinnollinen ohje		- Rankapotilaan hoitoketju tapaaminen järjestetään kerran vuodessa - Alaselkäkipupotilaiden hoitoprosessille nimetään omistaja, joka on vastuussa hoitoketjun ohjauksesta ja seurannasta - Yleislääketieteen meetingit* - Vuosittainen koulutuspäivä**		- Otetaan käyttöön PROM-tiedonkeruu alaselkäkipupotilailta - Otetaan käyttöön sähköinen esitietolomake (myös PTH) - Ammattilaisille varmistetaan pääsy kyselyvastauksiin	
Segmentti 3 - Krooninen tai toistuva selkäkipu	- Asiakas on ymmärtänyt, että työ- ja toimintakykyä voi ylläpitää kivusta huolimatta - Asiakas toteuttaa aktiivisesti lääkkeettömiä kivunhallintakeinoja ja pitää yllä arjen aktiivisuutta & työkykyä - Hoidossa huomioidaan biopsykososiaaliset tekijät asiakkaan osallisuutta vahvistaen. - Arjen työ- ja toimintakyky säilyy hyvänä - Työkyky on arvioitu työote-toimintamallin mukaisesti ja arvioon perustuen on tehty selkeä hoitosuunnitelma hoitavan tahon toimesta. - Konetutkimukset ovat tarkoituksenmukaisia - Kirurgiset toimenpiteet tehdään perustellusti ja oikea-aikaisesti.	- Alaselkäopas tuodaan asiakkaille saataville sähköisessä muodossa - Alaselkäkipupotilaan hoidon vaikuttavuuden tableau-raportti - Varmistetaan, että työote-toimintamallin mukainen lähetteen tekeminen on mahdollista myös PTH puolella ja sen mukaisesti henkilöstön koulutus toimintatapoihin.		Alaselkäkipupotilaiden kirjaamiskäytännöille luodaan yhteiset periaatteet, joista annetaan hallinnollinen ohje		- Rankapotilaan hoitoketju tapaaminen järjestetään kerran vuodessa - Alaselkäkipupotilaiden hoitoprosessille nimetään omistaja, joka on vastuussa hoitoketjun ohjauksesta ja seurannasta - Yleislääketieteen meetingit* - Vuosittainen koulutuspäivä**		Edistetään yhtenäisen rakenteisen hoitosuunnitelman tai checklistan luomista alaselkäkipupotilaille	

*) Yleislääkäri meetingit järjestetään 2 viikon välein, niiden kautta mahdollisuus tavoittaa PTH-lääkäreitä kattavasti, mutta rajallinen aika käytettävissä yhteen aihealueeseen

**) Tarvitsee pohdintaa, kuinka koulutusta voitaisiin paremmin kohdentaa sitä tarvitseville ja siitä hyötyville

[illegible]